

**ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ZÁKLADNÉ UMELECKÉ
ŠKOLY**

Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy

Gestor prípravy dokumentu:

Štátny pedagogický ústav

Koordinácia:

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Štátny pedagogický ústav

Asociácia základných umeleckých škôl Slovenskej republiky

Koncepcia dokumentu:

Mgr. Eva Nevedelová, PaedDr. Ján Palkovič

Finalizácia dokumentu:

Mgr. art. Tomáš Boroš, ArtD., Mgr. Jaroslava Markofová, PhD.

Autori jednotlivých částí dokumentu:

Všeobecná část: Mgr. Eva Nevedelová

Hudobný odbor: PaedDr. Eva Čunderlíková, PhD.

Hra na klávesových nástrojoch: Mgr. Irina Školníková

Hra na sláčikových nástrojoch: Mgr. Juliana Weglorzová

Hra na strunových nástrojoch: Mgr. art. Miloš Tomašovič, PhD.

Hra na dychových nástrojoch: Mgr. art. Jozef Baláž, Mgr. Veronika Zapletalová, PhD.

Hra na akordeóne: Mgr. Oto Mello

Hra na organe: Mgr. Peter Čapó

Hlasová výchova, spev a komorný spev: Mgr. art. Eva Plesníková, PhD.

Zborový spev: Mgr. Irina Školníková

Tanečná a džezová skupina: Mgr. Slávka Gerberyová

Sprievod, komorná hra, hra v súbore a v orchestri, ľudová hudba a hra v ľudovom orchestri:

Mgr. Juliana Weglorzová

Cirkevná a chrámová hudba: Mgr. Peter Čapó

Hra na bicích nástrojoch: Mgr. Peter Krško

Hra na ľudových nástrojoch: Mgr. art. Ján Strmenský

Hudba a počítač: Mgr. Peter Vlčko

Hudobná kompozícia: Mgr. art. Viliam Gräffinger

Hudobná náuka: Mgr. Gabriela Füssyová

Literárno-dramatický odbor: Mgr. Zuzana Varhaníková

Odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby: PhDr. Jarmila Uhríková

Výtvarný odbor: prof. Ladislav Čarný, akademický maliar, Mgr. Jaroslava Markofová, PhD.

Tanečný odbor: Mgr. art. Jana Némethová

Odborní spolupracovníci a konzultanti:

Hudobný odbor:

Mgr. Darja Čerpáková, Mgr. Zuzana Janovičová, Katarína Komáromyová, Agnes Ferienčíková, PhDr. Mgr. art. Róbert Grác, Peter Kovárik, Mgr. Peter Vlčko, Mgr. Ivana Ondrušková, Marta Uhlíková, Mgr. Nadežda Holenková, Oľga Pažická, Mgr. art. Zuzana Rahlová, Miroslava Ticháková, Mgr. art. Pavol Kušík, Tibor Andreas, Mgr. Adriana Kubrická, Mgr. Oľga Labantová,

Mgr. Eva Muchová, Mgr. Helena Roglová, Mgr. art. Mária Sedláková, PhD., Peter Stolárik, Jarmila Mušitzová, Herta Ugorová, Mgr. Magdaléna Hrubá, Mgr. Dagmar Skalická, Mgr. Marta Braunsteinerová, Mgr. art. Jozef Baláž, Mgr. art. Kamil Toman, Mgr. Jana Santovjáčková, Mgr. art. Jozef Baláž, Mgr. art. Erik Rotenstein, Mgr. Peter Mosorjak, Stanislav Dávid, Mgr. Vladimír Dianiška, Mgr. art. Anton Bakyta, Anton Pös, PaedDr. Mária Budzáková, Mgr. art. Ivan Hudec, Miroslav Košnár, Mgr. Tomáš Kozák, Marek Kuka, Mgr. Marta Urdová, Mária Kosová, Mgr. art. Marek Štrbák, Mgr. Simoneta Adamková, Mgr. Alena Gavlasová, Eva Poláková, PaedDr. Katarína Verešová, Anežka Balušinská, PaedDr. Peter Adamkovič, Ivan Baran, Dionýz Zsiga, Mgr. Ivana Ondrušková, Jana Spálová, Bc. Ivan Kubiš, Herta Ugorová, Štefan Zábojník, Mgr. Oto Mello, Mgr. Peter Krško, doc. Mgr. art. Anna Predmerská – Zúriková, Vojtech Oláh, Mgr. art. Ľubomír Seidl, Mgr. Peter Solárik, Mgr. Juraj Šušanik, Mgr. art. Peter Hrbík, PaedDr. Roman Bienik, PhD., Bc. Roman Capek, Ľuboš Hrdý, Ing. Juraj Dufek, Mgr. art. Lukáš Borzík, ArtD., PaedDr. Eva Čunderlíková, PhD., Mgr. art. Katarína Flochová, PhD., Mgr. Mirka Gáfriková, Mgr. Anna Praskačová, PaedDr. Viera Schmidtová

Literárno-dramatický odbor:

Mgr. Magdaléna Máčíková, Mgr. Natália Novotná

Odbor audiovizuálnej a multimedialnej tvorby:

Mgr. Jaroslava Botošová, Mgr. art. Peter Celec, PaedDr. Viera Grohová, doc. PhDr. Eva Gubčová, ArtD., prof. Mgr. Jozef Haroš, ArtD., Mgr. Jaroslava Markofová, PhD.

Výtvarný odbor:

Blažej Mikus, akademický maliar, PaedDr. Helena Tomečková

Tanečný odbor:

Mgr. art. Yvona Čižmárová, Mgr. art. Ivana Kleiblová, ArtD., Mgr. art. Etela Nôtová, Mgr. art. Jana Scheinerová, Mgr. art. Helena Žitňanová, ArtD., Mgr. art. Dagmar Puobišová, ArtD., Mgr. Oľga Letenajová, ArtD., doc. Mgr. art. Marcela Grecmanová, Mgr. art. Juraj Jurík, Mgr. art. Linda Luptáková, Mgr. art. Michaela Motlochová, ArtD., Mgr. art. Eva Ohradňanová, Mgr. art. Katarína Sninská, ArtD.

Úvod

História umeleckého vzdelávania v Slovenskej republike

V rozvoji umeleckého vzdelávania znamenal výrazný posun vznik hudobných škôl, zriadených v období rokov 1919 – 1945. Začali sa zakladať hudobné školy (Hudobná škola pre Slovensko, 1919, Hudobná škola v Martine, 1919, Hudobná škola vo Zvolene, 1919), ktoré pracovali podľa individuálnej koncepcie, no odborne podliehali inšpektorátu hudobného školstva. Cieľavedomú, centrálnu riadenú koncepciu, organizačnú štruktúru a poslanie si školy začali budovať po roku 1945. V roku 1951 boli v celej Československej republike hudobné školy poštátnené a ich názov sa zmenil na základnú hudobnú školu (ďalej len „ZHŠ“).

Na základe zákona č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon) sa v šesťdesiatych rokoch 20. storočia premenovali základné hudobné školy na ľudové školy umenia (ďalej len „LŠU“) a v deväťdesiatych rokoch 20. storočia na základné umelecké školy (ďalej len „ZUŠ“) podľa zákona č. 171/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších zákonov. Zmeny sa nedotýkali iba názvu školy, ale aj celej organizačnej a obsahovej štruktúry umeleckého vzdelávania v základných umeleckých školách.

Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších zákonov (ďalej len „školský zákon“), ktorý platil do 31. 8. 2008, definoval základnú umeleckú školu ako školu, ktorá nebola v sústave škôl a neposkytovala stupne umeleckého vzdelávania.

Od 1. septembra 2008 nadobudli účinnosť dva nové všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré upravujú výchovu a vzdelávanie v základnej umeleckej škole. Predovšetkým ide o zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o výchove a vzdelávaní“). V nadväznosti na zákon o výchove a vzdelávaní bola vypracovaná a schválená vyhláška č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole.

Zákon o výchove a vzdelávaní na rozdiel od školského zákona zdefinoval nové postavenie základných umeleckých škôl a stupne umeleckého vzdelávania.

Postavenie umeleckého vzdelávania v základných umeleckých školách vo výchovno-vzdelávacom systéme Slovenskej republiky

Umenie a jeho spoločenské fungovanie súvisí s celým radom činností, ktoré podmieňujú efektivitu a kreativitu tvorivého úsilia. V tejto súvislosti možno povedať, že umelecké vzdelávanie katalyzuje proces dozrievania žiaka na celistvú osobnosť so schopnosťami nielen svet užívať, ale aj pristupovať k nemu neutilitárne, t. j. svet esteticky vnímať, zaujímať k javom sveta vlastné tvorivé stanoviská a svet spoluvytvárať. Proces dozrievania charakterizuje premena pôvodného spontánneho vzťahu dieťaťa na svojbytný a tvorivý vzťah k okolitému svetu, k ľuďom, prostrediu, javom a faktom.

Umelecké vzdelávanie rozvíja kreativitu jedinca a tým aj spoločnosti. Na ľudí, ktorí ho vykonávajú ako svoje povolanie, kladie špecifické nároky. Predpokladá veľkú dávku talentu a nadania, pričom sa tieto vlastnosti osobnosti nemerajú natoľko schopnosťami vykonávať určité pracovné operácie a činnosti, ale predovšetkým schopnosťou hľadať a nachádzať originálne riešenia. Okrem profesionálnej umeleckej činnosti sú aj profesie, ktoré v rôznej podobe súvisia s umeleckou činnosťou, a tiež celá oblasť manažmentu podmieňujúca fungovanie jednotlivých odvetví umeleckej tvorby.

Taktiež je tu rozmáhajúca sa oblasť tzv. mediálnej kultúry, ktorej rozvoj je spojený s technickým pokrokom v oblasti informačných a komunikačných technológií a audiovizuálnej techniky. Elektronické médiá znamenajú prevrat nielen v oblasti šírenia umeleckých diel, ale prinášajú aj nové tvorivé možnosti, ktoré ovplyvňujú profesionálne, ale aj neprofesionálne umenie a všetky s tým súvisiace činnosti. Tieto osobitosti umeleckého vzdelávania spôsobujú, že budovanie výchovno-vzdelávacej sústavy v oblasti umeleckého vzdelávania, organizácia vyučovania a samotné vyučovanie v školách sú spojené s celým radom špecifických problémov.

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu výchovy a vzdelania, ktorá poskytuje mladej generácii možnosť rozvíjať svoj talent a nadanie v niektorej z tvorivých disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú usporiadané tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania alebo stať sa amatérom v oblasti umenia.

ZUŠ pôsobia na najširšej základni a v systéme umeleckého vzdelávania predstavujú základný článok. Podľa zákona o výchove a vzdelávaní ZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie

v jednotlivých umeleckých odboroch a pripravuje na štúdium v učebných a v študijných odboroch vzdelávania umeleckého zamerania v stredných školách a v konzervatóriách, pripravuje aj odborne na štúdium na vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním. V súvislosti s prípravou na vysokoškolské štúdium ide predovšetkým o prípravu na vysokoškolské štúdium hudobnej výchovy a výtvarnej výchovy na pedagogických fakultách a niektorých iných humanitne zameraných fakultách vysokých škôl.

ZUŠ svojím hudobným, výtvarným, tanečným a literárno-dramatickým odborom a odborom audiovizuálnej a multimedialnej tvorby predstavujú školu, ktorá poskytuje na základnom stupni vzdelávania umelecké vzdelávanie žiakom so zvýšeným záujmom a predpokladmi o umeleckú tvorbu. V súčasnosti sú to školy s dvojakou koncepciou líniou:

- pripravujú na štúdium v učebných a v študijných odboroch na stredných školách a na konzervatóriu a pripravujú odborne na vysokoškolské štúdium umeleckého a predovšetkým umelecko-pedagogického zamerania,
- pripravujú amatérskych umelcov, ktorí sú schopní tvoriť, interpretovať a prijímať umenie.

ČASŤ A

1 Východiská pre tvorbu štátneho vzdelávacieho programu pre základné umelecké školy

Zákon o výchove a vzdelávaní. Vyhláška č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole v znení vyhlášky č. 245/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole (ďalej len „vyhláška o základnej umeleckej škole“).

Podľa zákona o výchove a vzdelávaní je štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) záväzný národný rámec pre výchovu a vzdelávanie v škole. Reprezentuje prvú, rámcovú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávania. Predstavuje východiskový dokument pre tvorbu školského vzdelávacieho programu každej školy. Vyjadruje hlavné princípy a ciele štátu v oblasti školského vzdelávania, ktoré zahŕňa aj demokratické a humanistické hodnoty, na ktorých je vzdelávanie založené.

a) Štátny vzdelávací program (ŠVP):

- poskytuje rámec pre povinný obsah vzdelania, ktorým sa majú rozvinúť kľúčové kompetencie (spôsobilosti) v rámci konkrétneho stupňa vzdelávania,
- formuluje požiadavky na vedomosti a spôsobilosti (kompetencie) prostredníctvom výkonového a obsahového štandardu vyučovacích predmetov,
- je založený na princípe následnosti a kontinuity školských stupňov ZUŠ (primárny, nižší sekundárny), ktorých programy na seba nadväzujú a korelujú,
- podporuje komplexný medzipredmetový prístup s dôrazom na nadväznosť vzdelávacieho obsahu vyučovacích predmetov vo vzdelávacích oblastiach,
- umožňuje modifikáciu obsahu vzdelávania,
- umožňuje modifikáciu obsahu pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- podmieňuje svoje uskutočnenie zabezpečením motivujúceho učebného prostredia a podporujúcej sociálnej klímy školy,
- dáva priestor konkrétnej ZUŠ, aby prostredníctvom vlastného vzdelávacieho programu dotvorila obsah vzdelávania podľa špecifických regionálnych a lokálnych podmienok a požiadaviek, pričom stavia na cieľoch umeleckého vzdelávania v ZUŠ,
- kladie dôraz na kvalitu ZUŠ, ktorá uplatňuje vonkajšie a vnútorné vyhodnocovanie (evalvácia) svojich programov, procesov a výsledkov,

- je to otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek dopĺňať.

b) Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“)

- vychádza zo ŠVP, reprezentuje druhú úroveň dvojúrovňového modelu vzdelávania,
- konkretizuje voliteľný obsah vzdelávania ako profiláciu školy, v ktorej môžu byť reflektované potreby a záujmy žiakov, rodičov a možnosti lokálnych podmienok.

2 Charakteristika a organizácia základného umeleckého vzdelávania

2.1 Charakteristika základného umeleckého vzdelávania

ZUŠ svojimi špecifickými vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou umeleckého vzdelávania v značnej miere splňa atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov škôl a stávajú sa tak významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom.

ZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie pre veľmi širokú vzorku záujemcov o štúdium, vo vekovom rozpätí detí predškolského veku až dospelých uchádzačov. Vzhľadom na špecifiká umeleckého vzdelávania si základná umelecká škola aj v súčasnosti zachováva rozsah svojej pôsobnosti tak ako v predchádzajúcom období. Záujemcom o štúdium ponúka prípravné štúdium, základné štúdium, ktoré sa člení na I. a II. stupeň, rozšírené štúdium, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

Väčšina žiakov navštevujúcich ZUŠ uplatní nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky priamo v rámci záujmovej umeleckej činnosti alebo v individuálnej umeleckej tvorbe. ZUŠ poskytuje mnohým svojim žiakom v rámci základného štúdia základné umelecké vzdelanie v uvedených stupňoch, ktoré je východiskom pre ďalšie umelecké vzdelávanie. Z tohto dôvodu možno chápať štúdium v ZUŠ ako prípravu mnohých žiakov pre ich profesionálne pôsobenie v oblasti umenia.

V ZUŠ možno zriadiť hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický odbor alebo niektoré z uvedených odborov.

V hudobnom odbore získavajú žiaci hudobné vedomosti a rozvíjajú svoje zručnosti v hre na strunových, klávesových, dychových, bicích nástrojoch a v sólovom a zborovom speve, v komornej a orchestrálnej hre.

Vo výtvarnom odbore získavajú žiaci základné vedomosti v oblasti výtvarného umenia, rozvíjajú svoje schopnosti v predmetoch kresba, maľba, grafika, modelovanie dekoratívne činnosti, a v ďalších nepovinných predmetoch.

V tanečnom odbore získavajú žiaci základné informácie z dejín tanečného umenia a rozvíjajú svoje pohybové schopnosti v predmetoch hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, historický tanec, moderný tanec, tance iných národov, pantomíma a v nepovinnom predmete súborová práca.

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov.

Pripúšťa sa aj zriadenie iných ako uvedených umeleckých odborov. Tie však možno zriadiť iba so súhlasom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstva“). V tomto období sa to týka najmä zriadenia odboru audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. Jednotlivé umelecké odbory sa členia na oddelenia. Napríklad oddelenie strunových nástrojov, oddelenie klávesových nástrojov, oddelenie dychových nástrojov v hudobnom odbore, alebo oddelenie dramatické a slovesné, oddelenie bábkarské v literárno-dramatickom odbore a pod.

2.2 Stupne základného umeleckého vzdelania

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o výchove a vzdelávaní môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v ZUŠ základné umelecké vzdelanie.

Základné umelecké vzdelanie sa člení na:

a) primárne umelecké vzdelanie (ISCED 1 B), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; *dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.*

Na záverečnom vysvedčení žiaka sa uvedie doložka „Žiak získal primárne umelecké vzdelanie“.

b) nižšie sekundárne umelecké vzdelanie (ISCED 2 B), ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; *dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.*

Na záverečnom vysvedčení žiaka sa uvedie doložka „Žiak získal nižšie sekundárne umelecké vzdelanie“.

Vzhľadom na to, aby boli uvedené stupne umeleckého vzdelania kompatibilné a porovnateľné s medzinárodnou klasifikáciou stupňov vzdelania podľa ISCED (International Standard Classification of Education) bol prvý stupeň základného štúdia v základnej umeleckej škole rozčlenený na prvú časť a na druhú časť.

V ustanovení § 17 ods. 2 zákona o výchove a vzdelávaní sa zároveň uvádza, že umelecké vzdelanie získané v ZUŠ nenahrádza základné vzdelanie poskytované základnou školou.

2.3 Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v základných umeleckých školách

V ustanoveniach § 50 zákona o výchove a vzdelávaní sú uvedené druhy štúdia, ktoré je možné v ZUŠ organizovať. Zodpovedajú cieľom a obsahu vzdelávania v ZUŠ. Parametre súvisiace s dĺžkou štúdia, jeho cieľmi, obsahom a zameraním sú podrobnejšie spracované v pedagogických dokumentoch.

ZUŠ organizuje prípravné štúdium, základné štúdium, štúdium s rozšíreným počtom vyučovacích hodín, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky. Je určené na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností žiaka a jeho následnú profiláciu v príslušnom umeleckom odbore.

Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac deväť ročníkov a druhý stupeň má najviac štyri ročníky; aj pre žiakov, ktorí nenavštevovali prvý stupeň základného štúdia, možno zriadiť jednoročné prípravné štúdium. Základné štúdium je určené pre žiakov, ktorí spravidla v rámci prípravného štúdia preukázali príslušnú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov predpokladajúcu ich úspešný rozvoj v danom umeleckom odbore.

Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. Formu rozšíreného štúdia možno uplatňovať až vo vyšších ročníkoch štúdia po preukázaní mimoriadnych schopností, zručností a návykov žiaka. Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

V skrátenom štúdiu sa žiaci pripravujú na štúdium na stredných školách, konzervatóriách a vysokých školách pedagogického alebo umeleckého zamerania.

Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky.

Vyučovanie je individuálne a skupinové. Počty žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch určujú učebné plány.

Riaditeľ ZUŠ môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť alebo na žiadosť jeho zákonného zástupcu.

2.4 Prijímanie žiakov na štúdium v základných umeleckých školách

V § 52 zákona o výchove a vzdelávaní sa ustanovuje postup pre prijímanie žiakov na štúdium v ZUŠ.

Vzhľadom na potrebu zabezpečiť objektivnosť prijímacej skúšky riaditeľ školy zriaďuje trojčlennú prijímaciu komisiu a vymenúva jej členov. Prijímacia komisia objektívne posúdi momentálnu úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov uchádzača o štúdium. V odôvodnených prípadoch môže zároveň navrhnúť riaditeľovi školy zaradiť niektorých uchádzačov do vyššieho ako prvého ročníka.

Prijímacia komisia na prijímacej skúške do prípravného štúdia posudzuje dispozície žiaka – jeho predpoklady pre štúdium v príslušnom umeleckom odbore. Vzhľadom na to, že v prípravnom štúdiu sa diagnostikujú dispozície žiaka a rozvíjajú sa jeho umelecké schopnosti s tým, že očakávaný výsledok nemusí byť vždy pozitívny, nezaručuje sa žiakovi postup do základného štúdia. Do základného štúdia postupujú iba žiaci, ktorí počas prípravného štúdia preukážu dostatočné umelecké nadanie a perspektívu ďalšieho umeleckého rozvoja.

Do základného štúdia, skráteného štúdia a štúdia pre dospelých možno prijať aj uchádzačov, ktorí neabsolvovali prípravné štúdium, ale úspešne vykonali prijímaciu skúšku do príslušného štúdia a preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúcu ich úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore. Vzhľadom na špecifiká umeleckého vzdelávania a vzhľadom na osobitý rozvoj každého umeleckého talentu

možno na štúdium prijať aj nadaných uchádzačov, ktorí nedosiahli alebo prekročili vek odporúčaný v učebnom pláne umeleckého odboru alebo študijného zamerania.

Vzhľadom na rôznu úroveň dispozícií jednotlivých žiakov pre štúdium a rôzne perspektívy rozvoja umeleckých schopností sa vek uvedený v učebných plánoch považuje za odporúčaný, nie záväzný.

Rozšírené štúdium je určené pre žiakov, ktorí preukázali mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. V § 52 ods. 5 zákona o výchove a vzdelávaní sa ustanovuje, že návrh na zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia predkladá riaditeľovi školy triedny učiteľ. Riaditeľ školy následne zabezpečí komisionálne preskúšanie žiaka. Skúšobná komisia by mala objektivizovať mimoriadne nadanie žiaka a zväžiť aj jeho ďalšie perspektívy rozvoja. Na základe uvedených podkladov potom riaditeľ školy rozhodne o zaradení žiaka do rozšíreného štúdia.

2.5 Ukončovanie štúdia v základnej umeleckej škole

V ustanovení § 50 ods. 1 zákona o výchove a vzdelávaní je uvedený štandardný spôsob ukončovania štúdia v ZUŠ. Stane sa tak, ak žiak úspešne vykoná záverečnú skúšku.

Zriedkavo sa v ZUŠ vyskytujú prípady, keď žiak sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok. V týchto prípadoch môže riaditeľ školy rozhodnúť o predčasnom ukončení štúdia podľa § 50 ods. 2 písm. a) zákona o výchove a vzdelávaní. Ustanovenie § 50 ods. 2 písm. b) zákona o výchove a vzdelávaní splnomocňuje riaditeľa školy rozhodnúť o mimoriadnom ukončení štúdia v prípade neuhrádzania príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom.

3. Ciele umeleckého vzdelávania v základných umeleckých školách

Hlavným cieľom umeleckého školstva je výchova umením (formovanie osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť). Vyvážene venuje pozornosť nielen poznávacím (kognitívnym) a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov. Kladie dôraz na činnostne orientované vyučovanie. Čím viac skúseností žiak získa vlastnou poznávacou činnosťou, tým sú jeho predstavy o svete prepracovanejšie, viac zvnútornené a získané poznatky vie lepšie využívať v živote.

Pre umelecké vzdelávanie v ZUŠ sa stanovujú tieto ciele:

Žiaci

- komunikujú a vyjadrujú myšlienky prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov umenia,
- vytvoria artefakty a zrealizujú nápady vlastným (autentickým) spôsobom,
- uvedomelo esteticky vnímajú,
- sa orientujú v kultúre a svete umenia,
- rozvíjajú kreatívne myslenie,
- rozvíjajú emočnú inteligenciu,
- spracujú informácie z oblasti umenia a kultúry,
- pestujú zmysel pre dobro a krásu.

4. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy vyjadrené vo výkonových a obsahových štandardoch zvyšujú dôraz na výstup zo vzdelávania na úrovni ročníka alebo stupňa vzdelávania.

Výkonové štandardy sú uvedené ako prvé, pretože napĺňanie samotných výkonov je špecifikované prostredníctvom obsahových štandardov. Obsahové štandardy približujú, čím budú výkony dosahované. Jednotlivé výkony uvedené v štandardoch sa rozvíjajú postupne, preto si učiteľ stanovuje pre jednotlivé výkonové štandardy viacero operacionalizovaných cieľov. Operacionalizované (konkretizované) ciele napĺňa postupne tak, aby žiaci dosiahli očakávané (stanovené) výkony na konci príslušného školského roka alebo stupňa vzdelávania.

Stanovené výkonové štandardy učiteľa neobmedzujú v stanovovaní ďalších cieľov, ktoré považuje vzhľadom na aktuálnu úroveň vedomostí a myslenia žiakov v konkrétnej triede za vhodné. *Tvorí samostatnú prílohu ŠVP pre základné umelecké školy.*

5. Učebné plány

Tvorí samostatnú prílohu.

6. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je podľa §12 zákona o výchove a vzdelávaní štátny jazyk.

7. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania

Organizáciu výchovy a vzdelávania v ZUŠ upravuje § 51, ods. 1 až 8 zákona o výchove a vzdelávaní.

Bližšie časť A 2 Charakteristika a organizácia základného umeleckého vzdelávania.

8. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Podmienky ukončenia štúdia v základnej umeleckej škole upravuje § 50, ods. 1 a 2 zákona o výchove a vzdelávaní. Bližšie časť A 2 Charakteristika a organizácia základného umeleckého vzdelávania.

Dokladom o získaní vzdelania v základnej umeleckej škole je vysvedčenie s doložkou v príslušnom odbore umeleckého vzdelávania v ZUŠ.

9. Povinné personálne zabezpečenie

Vyučovať v ZUŠ v konkrétnom umeleckom odbore môže pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, ktoré sú upravené v zákone č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo vyhláske č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v znení neskorších predpisov.

10. Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie

Povinnosťou škôl je dodržať a splniť požiadavky na povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pre jednotlivé odbory umeleckého vzdelávania v základnom umeleckom vzdelávaní, ktoré boli schválené ministerstvom školstva. *Tvorí samostatnú prílohu ŠVP pre základné umelecké školy.*

11. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

ZUŠ je pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním povinná:

- prihliadať na základné fyziologické potreby žiakov,
- vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálno-patologickým javom, zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov,
- poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov,

- viesť evidenciu školských úrazov žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školu, pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze.

Podľa § 153 školského zákona riaditeľ základnej umeleckej školy vydáva po prerokovaní s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogickej rade školský poriadok, ktorý upravuje najmä podrobnosti o:

- a) výkone práv a povinností detí, žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- b) prevádzke a vnútornom režime školy,
- c) podmienkach na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- d) podmienkach nakladania s majetkom, ktorý škola spravuje.

Je potrebné, aby riaditeľ školy školský poriadok zverejnil na verejne prístupnom mieste v škole, preukázateľným spôsobom s ním oboznámil zamestnancov školy, žiakov a informoval o jeho vydaní a obsahu zákonných zástupcov žiakov.

12. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, najmä materiálne a personálne, vrátane špeciálnej kompenzačnej, rehabilitačnej, didaktickej a audiovizuálnej techniky vyžadovanej vzhľadom na príslušný druh a stupeň zdravotného postihnutia

12.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Dieťa, žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je dieťa, žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie (podľa kompetencie) diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovnovzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu dieťaťa, žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Dieťa, žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. dieťa, žiak so zdravotným znevýhodnením,
2. dieťa, žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia,
3. dieťa, žiak s nadaním.

12.2 Vzdelávanie detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením

Dieťa, žiak so zdravotným znevýhodnením je

- dieťa, žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
- dieťa, žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, žiak s poruchou správania.

Štúdium detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením v ZUŠ má význam nielen výchovný, vzdelávací, umelecko-estetický, socializačný, ale aj preventívno-terapeutický. Zdravotné znevýhodnenie je v mnohých prípadoch indikáciou pre vzdelávanie detí a žiakov v ZUŠ, lebo umenie, umelecké aktivity efektívne pôsobia na elimináciu alebo kompenzáciu postihnutia, narušenia. Takisto z hľadiska rovnosti príležitostí a prístupu ku vzdelávaniu je potrebné podporovať vzdelávanie detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením, umožniť im rozvíjať svoje schopnosti, zručnosti a následne rozšíriť možnosť profesijného uplatnenia a aktívneho kultúrneho vyžitia.

Dieťa, žiaka so zdravotným znevýhodnením na žiadosť rodiča prijíma riaditeľ ZUŠ, ktorý vytvára podmienky pre jeho vzdelávanie v takej miere, aby boli vytvorené predpoklady pre jeho úspešné vzdelávanie. Vo vyučovacom procese je potrebné zohľadniť obmedzenia dieťaťa, žiaka, a preto je žiaduce uplatňovať diferencovaný a individuálny prístup. U individuálne integrovaných detí a žiakov je možné vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program, pričom všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho dieťaťa, žiaka a zohľadňovali jeho postihnutie, poruchu. V procese vzdelávania detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením sa v ZUŠ môžu podľa druhu zdravotného znevýhodnenia a individuálnej potreby uplatňovať alternatívne formy komunikácie (posunkový jazyk, Braillovo písmo, alternatívna augmentatívna komunikácia, náhradné formy komunikácie).

Pri vzdelávaní dieťaťa alebo žiaka je možné spolupracovať so základnými zložkami školského systému výchovného poradenstva a prevencie (podľa kompetencie Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva alebo Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie) alebo jej ďalšími zložkami (školský špeciálny pedagóg, školský psychológ, liečebný pedagóg ap.).

13. Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

V príslušnom školskom roku si základné umelecké školy vypracujú podľa § 160 ods. 8 zákona o výchove a vzdelávaní školský vzdelávací program. Škola postupuje podľa tohto štátneho vzdelávacieho programu schváleného ministerstvom školstva od 1. septembra 2015.

Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a v rade školy. Zriaďovateľ si podľa § 7 ods. 2 zákona o výchove a vzdelávaní môže vyžiadať od riaditeľa školy školský vzdelávací program na schválenie. Riaditeľ školy zodpovedá za súlad školského vzdelávacieho programu so štátnym vzdelávacím programom. Školský vzdelávací program musí byť vypracovaný aj v súlade s aktuálnymi princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa zákona o výchove a vzdelávaní.

ŠkVP si vypracováva škola na základe platného štátneho vzdelávacieho programu. V ňom odráža poslanie, funkcie a špecifikum školy, ako aj stratégiu, ktorú určuje vedenie školy. Zohľadňuje v ňom potreby a možnosti žiakov i pedagogických zamestnancov.

13.1 Zásady pre spracovanie školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)

ŠkVP je výpoveďou ZUŠ o predstave hodnoty a kvality poskytovaného vzdelávania, ŠkVP tvorí spolu celý pedagogický zbor.

V učebnom pláne školského stupňa sú využité všetky hodiny, ktoré má základná umelecká škola k dispozícii.

13.2 Školský vzdelávací program má podľa §7, ods. 4 zákona o výchove a vzdelávaní obsahovať tieto náležitosti:

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania,
- c) stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu

alebo jeho ucelenej časti,

d) vlastné zameranie školy,

e) dĺžku štúdia a formy výchovy a vzdelávania,

f) učebné osnovy,

g) učebný plán,

h) vyučovací jazyk podľa § 12,

i) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,

j) personálne zabezpečenie,

k) materiálno–technické a priestorové podmienky,

l) podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,

m) vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov,

n) vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy,

o) požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.

ČASŤ B

14 Umelecké odbory základného umeleckého vzdelávania

Základné umelecké vzdelanie poskytuje základy vzdelania v odbore hudobnom, výtvarnom, tanečnom, literárno-dramatickom a audiovizuálnej a multimedialnej tvorby.

Každý odbor je v dokumente uvedený charakteristikou umeleckého odboru, v ktorom je stručne popísaný jeho význam a prínos pre vzdelávanie žiaka, špecifické ciele príslušného odboru, profily absolventov na jednotlivých stupňoch umeleckého vzdelávania, ktoré sú konkretizované v odporúčaných obsahových a výkonových vzdelávacích štandardoch v prílohe ŠVP.

14.1 HUDOBNÝ ODBOR

Charakteristika hudobného odboru

Hudobný odbor ZUŠ je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (hra na nástroji, spev, tvorba) a skupinových aktivít (predmety hudobná náuka, komorná a súborová hra, hra v orchestri, komorný a zborový spev, hudobno-dramatické projekty a pod.).

Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka. Hudba je významným prostriedkom harmonizácie osobnosti, rozvíja schopnosť empatie, vnímania, prežívania, tolerance a spolupráce. V hudobnom odbore sa výrazne prejavuje dvojaká koncepcná línia základnej umeleckej školy: na jednej strane pripravuje žiakov na štúdium na konzervatóriách, na vysokoškolské štúdium hudby na učiteľských fakultách a na vysokých školách umeleckého zamerania a na druhej strane vychováva prostredníctvom hudby deti v prípravnom štúdiu, žiakov v primárnom a nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní a v II. stupni základného štúdia ako i dospelých.

Nevyhnutným predpokladom rozvoja hudobného talentu je paralelné rozvíjanie motorických zručností, hudobného cítenia a hudobného myslenia. Preto je potrebné postupné získavanie teoretických vedomostí v úzkom prepojení na živú hudobnú štruktúru.

Ciele umeleckého vzdelávania v hudobnom odbore:

Žiaci:

- ✓ sú schopní na primeranej úrovni interpretovať a tvoriť umelecké dielo,
- ✓ sa orientujú v druhoch umenia a vedia prijímať umenie,
- ✓ aplikujú nadobudnuté kompetencie v jednotlivých študijných zameraniach v praxi,
- ✓ preukazujú schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
- ✓ získavajú a správne pracujú s informáciami v oblasti umeleckej inštrumentálnej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- ✓ analyzujú a tvorivo riešia problémy vo vyučovacom procese.

14.1.1 Študijné zamerania hudobného odboru

14.1.2 Hra na klávesových nástrojoch

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ žiak získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti,
- ✓ rozlišuje charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia,
- ✓ dokáže dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírných skladieb,
- ✓ rozpoznáva hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- ✓ zvládne interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu,
- ✓ dokáže vyjadrovať sa na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov študijného zamerania, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti primárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ žiak má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom študijnom zameraní,
- ✓ interpretuje zložitejšie polyfónne skladby, interpretuje skladby rôznych období, štýlov a žánrov,
- ✓ systematizuje komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v hre na klávesových nástrojoch,
- ✓ venuje pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu,
- ✓ venuje pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro - rytmického cítenia,
- ✓ získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí,

- ✓ je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách,
- ✓ rozpoznáva druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- ✓ rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám,
- ✓ je schopný využívať nadobudnuté teoretické i praktické poznatky a dokáže ich uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať a je schopný primerane reagovať na nové trendy,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiak dosiahne v druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania základného štúdia nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- ✓ absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania,
- ✓ ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania,
- ✓ zdokonaľuje interpretačné zvládnutie skladieb,
- ✓ dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč,
- ✓ svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj,
- ✓ na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu,
- ✓ pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby a klávesovej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch,

- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere druhého stupňa základného štúdia nie je ukončená,
- ✓ vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

14.1.3 Hra na sláčikových nástrojoch

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v danom študijnom zameraní,
- ✓ má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia,
- ✓ ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného prejavu,
- ✓ rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulačným označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry,
- ✓ dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami,
- ✓ orientuje sa v historickom vývoji a uplatnení svojho nástroja v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre,
- ✓ počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrolle,
- ✓ aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie,
- ✓ zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu,

- ✓ nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci skupinových predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností,
- ✓ uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou,
- ✓ vlastné predstavy o hudobnom diele stvára vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov,
- ✓ získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb,
- ✓ ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu.

14.1.4 Hra na strunových nástrojoch

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ má osvojené základné návyky a schopnosti (správne držanie tela a nástroja pri hre, správne postavenie rúk, správne držanie paličiek),
- ✓ používa základné technické prvky hry (hru apoyando, tirando, arpeggio, hru štvorzvukov, legato - hra na gitare), podľa notového zápisu hrá v I. až V. polohe,
- ✓ používa základné technické prvky hry a pedalizácie,
- ✓ interpretuje jednoduchšie skladbičky s použitím dynamiky a farebných registrov,
- ✓ využíva základné harmonické funkcie pri sprievode piesní a vníma náladu skladby.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni,
- ✓ ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti, je schopný naladiť si nástroj,
- ✓ vedome vníma kvalitu prevedenia tónu pri hre a samostatne pracuje so skladbou,
- ✓ vie samostatne naštudovať primerané skladby, s rešpektovaním štýlu a charakteru skladby v sólovej, komornej, či súborovej hre,
- ✓ objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov,
- ✓ pri interpretácii využíva všetky získané hudobné vedomosti, zručnosti a návyky,
- ✓ uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja,
- ✓ interpretuje primerane náročné skladby rôznych štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku,
- ✓ zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach,
- ✓ využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu,
- ✓ rozoznáva jednotlivé hudobné štýly a je schopný improvizovať a transponovať,
- ✓ využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu.

14.1.5 Hra na dychových nástrojoch

Profil absolventa

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji,
- ✓ počas štúdia nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie),
- ✓ preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku,
- ✓ je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení,
- ✓ zároveň ovláda techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni,
- ✓ úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ žiak má zvládnuté základné kompetencie v hre na dychovom nástroji,
- ✓ využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie,
- ✓ dokáže tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením,
- ✓ je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu,
- ✓ pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období, vie ju vyjadriť pri hre, pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia,
- ✓ je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú skladbu, zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu,
- ✓ dokáže adekvátne vnímať a interpretovať na základe doteraz získaných teoretických poznatkov,
- ✓ je pripravený verejne vystupovať, je spôsobilý flexibilne čítať notový zápis.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ má osvojené praktické zručnosti v hre na hudobnom nástroji,
- ✓ samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov,
- ✓ hrá bez intonačnej zmeny, uplatňuje spôsob nazývaný vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb,

- ✓ dokáže používať získané vedomosti a skúsenosti k samostatnému štúdiu nových skladieb, vyhľadáva skladby podľa vlastného výberu, orientuje sa v hudobnej literatúre,
- ✓ je schopný sa uplatniť ako samostatný hudobník, či už v sólovej, komornej alebo orchestrálnej hre.

14.1.6 Hra na akordeóne

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ osvojil si základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení,
- ✓ dokáže adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby,
- ✓ v rámci nadobudnutých kompetencií dokáže samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu,
- ✓ reprodukuje primerane náročnú skladbu spamäti,
- ✓ je schopný zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin,
- ✓ dokáže zahrať jednoduché improvizácie,
- ✓ je schopný zapojiť sa do komornej alebo súborovej hry,
- ✓ úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností,
- ✓ orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch,

- ✓ má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra),
- ✓ je schopný jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena – obohatenie),
- ✓ vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ dokáže sa orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu,
- ✓ je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre,
- ✓ má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácií a tvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť i ukončiť (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu),
- ✓ dokáže zahráť skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov,
- ✓ svojou interpretáciou dokáže vyjadriť charakter skladieb rôznych období a štýlov,
- ✓ v rámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky a rytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu.

14.1.7 Hra na organe

Profil absolventa

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ používa odbornú terminológiu týkajúcu sa študijného zamerania,
- ✓ uplatňuje osvojené kompetencie vo svojom praktickom pôsobení,
- ✓ pracuje s digitálnymi technológiami s cieľom porovnať s prihliadnutím na notový zápis rôznu technickú náročnosť a štýlovú rozdielnosť skladieb,
- ✓ po osvojení technických a výrazových problémov hry na organe vie vytvoriť svoje vlastné postupy pri študovaní nových skladieb,
- ✓ samostatne a zmysluplne rieši technické problémy študovaných skladieb (vytvoriť prstoklad, vybrať vhodnú aplikatúru, zvládnuť artikuláciu, rytmické a agogické

zadelenie skladby, precízne prečítať notový zápis, zvoliť správnu registráciu, vkusne zvoliť manuálové zmeny, pochopiť formu skladby a jej obsah),

- ✓ dokáže pripraviť a interpretovať jednoduchú improvizáciu na chorál,
- ✓ orientuje sa samostatne v praktických úlohách interpretácie (technická, artikulačná, výrazová a zvuková stránka),
- ✓ prehlbuje si teoretické a praktické kompetencie v ornamentike, registrácii a interpretácii skladieb jednotlivých štýlov a období,
- ✓ je schopný samostatne naštudovať a naregistrovať jednoduché až stredne náročné diela,
- ✓ pozná základné zásady interpretácie v rozličných akustických priestoroch s prihliadnutím na správne tempo a frázovanie,
- ✓ rozpoznáva hudobné frázy v hudobnom texte a ich správne a zmysluplné stvárnenie,
- ✓ ovláda pokročilejšiu samostatnú štýlovú analýzu študovaného diela.

14.1.8 Hlasová výchova, spev

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ ovláda základné spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní,
- ✓ pri spievaní preukazuje schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu,
- ✓ chápe textový obsah prednesených skladieb,
- ✓ samostatne pracuje s notovým materiálom,
- ✓ orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu,
- ✓ spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku,
- ✓ dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti,
- ✓ dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na ďalšie štúdium.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu,
- ✓ dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov,
- ✓ esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti,
- ✓ spôsobilosti a zručnosti, nadobudnuté počas štúdia, dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia,
- ✓ vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie.

14.1.9 Zborový spev

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ reaguje správne na dirigentské gestá,
- ✓ preukáže správne spevácke návyky,
- ✓ reprodukuje správnym spôsobom intonačné cvičenia,
- ✓ aplikuje hudobno-výrazové prostriedky,
- ✓ interpretuje zborové skladby v úprave: melodicko-harmonická viachlasná úprava, skladby s prvkami polyfónie, úpravy ľudových piesní pre zbor, skladby a' capella,

- ✓ venuje pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov,
- ✓ preukáže návyky koncertných vystúpení.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ interpretuje zborovú tvorbu rozmanitých období, žánrov a kompozičných techník, vrátane skladieb populárnej hudby v úprave pre zbor,
- ✓ venuje pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov,
- ✓ venuje pozornosť rozvíjaniu metro - rytmického cítenia, harmonického sluchu,
- ✓ venuje pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ systematizuje poznatky o umení zborového spevu, obdobiach, skladateľoch, zboroch,
- ✓ reaguje správne a pohotovo na dirigentské gestá: nádych, nástup, agogika, dynamika, fermáta, ukončenie,
- ✓ zdokonaľuje vokálne návyky a hlasový prejav,
- ✓ dokáže ovládať dynamiku, spevácku artikuláciu,
- ✓ interpretuje správnym spôsobom: piesne z rôznych štýlových období, ale aj žánrov populárnej hudby,
- ✓ chápu význam interpretácie viachlasných skladieb.

14.1.10 Cirkevná a chrámová hudba

Profil absolventa

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ orientuje svoju praktickú činnosť na zvládnutie požiadaviek kladených na všestrannosť cirkevného hudobníka v hre na organe, speváckych činnostiach, organovej improvizácii a dirigovaní pri liturgických slávnostiach
- ✓ orientuje sa samostatne v praktických úlohách interpretácie (technická, artikulačná, výrazová a zvuková stránka),
- ✓ prehľbuje si poznatky z techniky výrazu (accelerando, ritardando, ritenuto, rallentando, agogické vlnenie),
- ✓ ovláda zásady registrovania rôznych štýlových období s prihliadnutím na použitú kompozičnú techniku,
- ✓ ovláda základné zásady registrovania skladieb rôznych štýlových období s prihliadnutím na kompozičnú techniku použitú v skladbe,
- ✓ vie pomenovať špecifiká interpretácie skladieb rôznych štýlových období,
- ✓ ovláda poriadok liturgických slávností s cieľom výberu vhodných chorálov, skladieb a spevov pre liturgiu.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ ovláda základnú teoretickú orientáciu v odbore cirkevnej a chrámovej hudby a základné teoretické a praktické kompetencie v hudobno-teoretických predmetoch,
- ✓ získal zbormajstrovské a dirigentské schopnosti,
- ✓ ovláda praktickú hru na organe, organovú improvizáciu a sprievod liturgického spevu,
- ✓ získal kompetencie týkajúce sa vedomostí a praktické odborné znalosti z liturgiky, liturgického spevu, harmónie a hlasovej výchovy,
- ✓ je odborne teoreticky a prakticky pripravený na vykonávanie odborných profesií súvisiacich s cirkevnou a chrámovou hudbou,
- ✓ úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa a pre zapojenie sa do pracovného procesu.

14.1.11 Hra na bicích nástrojoch

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ dôkladne ovláda názvoslovie používaného inštrumentára predmetu a s istotou ovláda základy správnych hráčskych návykov: postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek,
- ✓ ovláda základy správneho používania hracieho aparátu: vyrovnané hranie striedavých, opakovaných a zdvojených úderov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením p - mf – f,
- ✓ dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov zamerania,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia vytvára základ pre ďalší stupeň vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ ovláda názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov a ovláda základy ladenia používaných nástrojov;
- ✓ má správne hráčske návyky a základy správneho používania hracieho aparátu: uvoľnený postoj, sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, vyrovnané hranie striedavých, opakovaných, zdvojených úderov a virblov v pomalom, strednom a rýchlom tempe s dynamickým rozlíšením pp - p - mp - mf - f - ff;
- ✓ dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč,
- ✓ svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ ovláda názvoslovie, delenie a žánrové využitie inštrumentára bicích nástrojov;
- ✓ ovláda zvukovo-farebné možnosti hry na malom bubne, perkusiách, bicej súprave a základy ladenia používaných nástrojov;

- ✓ ovláda základy správnych návykov a základy správneho používania hracieho aparátu: sedenie, postavenie rúk a nôh, držanie tela, držanie paličiek, hra zápästím a prstami, zvukovo a dynamicky vyrovnané hranie striedavých a opakovaných úderov, tlakové vírenie, s dynamickým rozlíšením pp-p-mp-mf-f-ff.

14.1.12 Hra na gajdách

Profil absolventa

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ ovláda charakteristické hudobné prvky svojho regiónu,
- ✓ rozširuje si piesňový repertoár,
- ✓ využíva kontrast hry staccato a legato,
- ✓ dokáže si sám naladiť gajdy,
- ✓ aplikuje hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu,
- ✓ je schopný hrať podľa sluchu a napodobňovania.

Absolvent II. stupňa základného štúdia

- ✓ vytvára si vlastné melodické ozdoby,
- ✓ formuje svoj individuálny štýl,
- ✓ má prehľad o gajdách po celom svete,
- ✓ pozná mikrointervaly,
- ✓ je schopný hrať podľa sluchu a napodobňovania.

14.1.13 Hudba a počítač

Profil absolventa

- ✓ ovláda hudobno-teoretické poznatky ako aj poznatky z okruhu digitálnych technológií so špecifikáciou na hudbu,
- ✓ teoreticky i prakticky sa orientuje v súčasných hudobných žánroch a prejavoch a v hudobnej teórii (harmónii, rytmike, inštrumentácii, v hudobných formách, náuke o hudobných nástrojoch atď.),
- ✓ je spôsobilý verbálne definovať, prakticky (aj interpretačne) realizovať vybrané hudobné žánre, tvoriť, ako aj pretvárať či upravovať, imitovať kompozície iných autorov so zachovaním identity príslušného štýlotvorného obdobia (vrátane vytvorenia hudobnej partitúry),
- ✓ je schopný samostatnej tvorivej práce, vie vytvárať hudobné nápady a doviest' do finálnej auditívnej aj znakovkej podoby (notačný záznam, partitúra),
- ✓ orientuje sa v súčasných hudobných trendoch, v príslušných formách, žánroch a druhoch rôznych hudobných období nonartificiálnej hudby,
- ✓ má adekvátne zručnosti v práci s hudobným softvérom, zameranom na tvorbu hudobných aranžmánov a na audio záznam, ako aj zručnosti s ovládaním elektronického hudobného nástroja a pozná zákonitosti ich vzájomnej komunikácie,
- ✓ má dostatočné interpretačné zručnosti v hre na elektronickom hudobnom nástroji, ktoré sú nevyhnutné pre MIDI záznam či sprievodnú interpretáciu k vytvorenému hudobnému aranžmánu,
- ✓ svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný reagovať na spoločenský vývoj a na nové trendy v oblasti využívania digitálnych technológií v hudbe,
- ✓ orientuje sa v odbornej literatúre a na základe získaných poznatkov dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu.

14.1.14 Hudobná kompozícia

Profil absolventa

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ získa teoretické aj praktické poznatky, od tvorenia motívov až po ich spájanie do viet a do jednoduchých viacdielnych skladieb,
- ✓ vie využívať jednoduché techniky kontrapunktu a viesť dvoj-hlas,

- ✓ má základy tonálneho cítenia a ovláda používanie základných funkcií tonálne funkčnej harmónie,
- ✓ vie napísať melódiu s jednoduchým sprievodom alebo malú viacdielnu skladbu,
- ✓ ovláda základy kontrapunktu, vie využívať imitácie,
- ✓ je schopný napísať skladbu pre rozdielne nástroje,
- ✓ pozná viaceré hudobné štýly a vie sa v nich orientovať a má vybudované základy kultúrno-spoločenského povedomia.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ vie sám tvorivo pristupovať k spracovaniu vlastného, aj cudzieho hudobného materiálu,
- ✓ ovláda základy tonálne funkčnej harmónie,
- ✓ vie napísať skladbu s väčším nástrojovým obsadením,
- ✓ pozná niektoré kontrapunktické formy (kánón, ciaccona, passacaglia, fugato, fúga),
- ✓ je schopný napísať skladbu pre rozdielne nástrojové skupiny,
- ✓ má širší pohľad na rôzne hudobné a kompozičné štýly, hlbšie rozumie historicko-spoločenskému kontextu a vývoju jednotlivých estetických prístupov minulosti.

14.2 TANEČNÝ ODBOR

Charakteristika tanečného odboru ZUŠ

Vzdelávanie v tanečnom odbore ZUŠ rozdeľujeme do štyroch základných častí a to:

Prípravné štúdium, ktoré je určené žiakom predškolského veku (vek minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky. Počas prípravného štúdia pedagogický zamestnanec pripravuje žiaka prostredníctvom obsahu vzdelávania v predmete hudobno-pohybová príprava na ďalšie štúdium. Cieľom vyučovacieho procesu v prípravnom štúdiu je zároveň overenie predpokladov pre ďalšie štúdium v tanečnom odbore.

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia - primárne umelecké vzdelávania (ISCED 1B), dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia).

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia - nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie (ISCED 2B), dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi ISCED 1B).

Druhý stupeň základného štúdia - dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi ISCED 2B, absolventi štúdia pre dospelých).

Štúdium pre dospelých - talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň vzdelávania.

Cieľom primárneho umeleckého vzdelávania v tanečnom odbore ZUŠ je všestranná základná tanečná výchova žiakov pre ďalšie štúdium v tanečných technikách klasického, ľudového a džezového tanca. Zároveň na konci štúdia u mimoriadne nadaných žiakov je možné pokračovať v štúdiu tanca na tanečných konzervatóriách.

Cieľom nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania v tanečnom odbore ZUŠ je dôsledným metodickým postupom pripraviť absolventa I. stupňa základného štúdia buď na záujmovú umeleckú činnosť v súboroch moderného scénického a ľudového scénického tanca, alebo na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia ZUŠ. Podmienkou úspešného absolútoria I. stupňa je zvládnuť základy tanečných techník (klasický, ľudový a džezový tanec) a realizovať sa v tanečnej praxi na verejnom vystúpení.

Druhý stupeň tanečného vzdelávania prebieha na II. stupni základného štúdia, trvá tiež 4 roky. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania.

Ciele umeleckého vzdelávania v tanečnom odbore:

Žiak:

- ✓ získa všeobecnú orientáciu v oblasti tanečného umenia,
- ✓ rozvíja kompetencie, zručnosti a návyky, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania v oblasti tanca,
- ✓ aplikuje vedomosti a zručnosti získané vzdelávaním v samotnej tanečnej interpretácii i v pochopení obsahu choreografických diel tanečného umenia,
- ✓ dosiahne úroveň požadovaných schopností a zručností kvalitného tanečníka pre potreby amatérskych tanečných súborov a kvalitný uchádzač pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého zamerania,
- ✓ komunikuje jemu vlastným spôsobom a tvorí tanečno-pohybové celky a realizuje nápady a podnety v odbore tanečného umenia.

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B)

- ✓ dokáže vyjadrovať sa na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov vo všetkých základných tanečných technikách tanečného odboru,
- ✓ je schopný tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti primárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- ✓ má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore,
- ✓ získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí,
- ✓ je schopný umelecky pôsobiť v rôznych tanečných súboroch, umeleckých formáciách,

- ✓ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí,
- ✓ dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám,
- ✓ je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať a obnovovať,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia

- ✓ je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- ✓ je schopný dodržiavať princípy správneho držania tela v pohybe, v tanci aj v civilnom držaní tela,
- ✓ má rozvinuté prirodzené pohybové danosti: pružnosť a koordináciu jednotlivých častí tela,
- ✓ je spôsobilý uvedomovať si základné princípy jednotlivých tanečných techník a dokáže ich aplikovať v tanečnom vyjadrovaní v rámci tanečnej interpretácie,
- ✓ výučbou jednotlivých tanečných techník v rozsahu tanec - komunikačný prostriedok, dokáže ohodnotiť náročnosť prevedenia a vnímať obsah choreografických diel,
- ✓ má rozvinuté vnútorné improvizáčne cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných tanečných projektoch,
- ✓ dokáže orientovať sa v základnej terminológii hudobnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých tanečných techník v rozsahu obsahu štúdia,
- ✓ absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania.

14.3 LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

Charakteristika literárno-dramatického odboru

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca. Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti.

Literárno-dramatický odbor vychováva z detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, recitátorov, vzdelaných a náročných divákov, čitateľov, aktívnych účastníkov a spolutvorcov života našej spoločnosti.

Absolvent tohto odboru nadobudne také skúsenosti a vedomosti, ktoré sú potrebné pre povolania, ktorých úspech závisí na vytvorení dobrého medziľudského kontaktu, vzťahu a spolupráce. Komplexný charakter výučby zahŕňa zvládnutie základných hereckých činností, prednesu a pohybu.

Ciele umeleckého vzdelávania v literárno-dramatickom odbore:

Vyučovacie predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, cieľom vyučovania je rozvíjať osobnosť žiaka v oblasti:

- ✓ citových, rozumových a morálnych kvalít, najmä schopností kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce,
- ✓ vedomého, osobitého, prirodzeného a pritom kultivovaného vyjadrenia v sociálnej a umeleckej komunikácii,
- ✓ základných odborných schopností v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery,
 - a) aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni,
 - b) aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno-spoločenskej záujmovej činnosti.

Profil absolventa:

- ✓ má osvojené základy komplexného pestovania citu pre rytmus, reč a pohyb,
- ✓ osvojil si základné prvky odborných zručností a zároveň si overuje ich predpoklady pre ďalšie štúdium a odborné zameranie v ďalších ročníkoch.

Dramatická hra

- ✓ v hre zvláda jednoduchú charakterizáciu,
- ✓ v etude zvláda jednoduchý dramatický príbeh.

Pohyb

- ✓ zvláda základy správneho držania tela, svalového napätia a uvoľnenia,
- ✓ v jednoduchých pohybových hrách je schopný zvládnuť základné priestorové tvary,
- ✓ vie uplatniť zvládnuté pohybové schopnosti v jednoduchej dramatickej akcii.

Reč

- ✓ v náročnejších artikulačných cvičeniach zvláda temporytmus reči a zreteľne vyslovovanie všetkých hlások,
- ✓ v prednese cvičných textov zvláda zreteľnú výslovnosť a mäkký hlasový začiatok,
- ✓ zvládnuté rečové schopnosti vie uplatniť v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

Slovesnosť

- ✓ zvláda samostatné jednoduché slovné vyjadrenie,
- ✓ podmienkou postupu do vyššieho ročníka je zvládnutie základného pravidla dramatickej hry v jednoduchej kolektívnej ukážke.

14.4 VÝTVARNÝ ODBOR

Charakteristika výtvarného odboru ZUŠ

Výtvarný odbor v základnom umeleckom vzdelávaní poskytuje prehĺbené a rozšírené výtvarné vzdelanie a formovanie žiakom, ktorí prejavujú záujem a nadanie v oblasti výtvarného sebvýjadrovania a tvorby. Edukačný proces je zameraný na rozvíjanie špecifických schopností žiaka a zároveň na celistvosť jeho osobnosti, na jeho integráciu do kultúrnych hodnôt a zároveň na budovanie vlastnej individuality prejavujúcej sa autentickou a originálnou výtvarnou tvorbou a autentickými a zodpovednými postojmi voči skutočnosti. V nadväznosti na všeobecné vzdelanie metodicky rozvíja tvorivosť v oblasti vizuálnych umení.

Ciele umeleckého vzdelávania vo výtvarnom odbore:

- ✓ rozvíjať vizuálnu gramotnosť žiaka, jeho výtvarné vyjadrovacie schopnosti a technické zručnosti,
- ✓ otvárať žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia,
- ✓ viesť žiaka k orientácii v historickom, modernom i súčasnom umení (z hľadiska štýlov, slohov, používania vyjadrovacích prostriedkov, médií, tém a komunikačných stratégií),
- ✓ viesť žiaka k nachádzaniu vlastnej profilácie v oblasti výtvarného vyjadrovania prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania jeho špecifických schopností (orientovať ho na hľadanie oblasti umenia, médií, prostriedkov a spôsobov sebvýjadrovania a tvorby, v ktorých dokáže realizovať svoje koncepty, predstavy a fantáziu),
- ✓ podporovať a rozvíjať tvorivý prístup žiaka v myslení i vynachádzaní formy, jeho samostatné a prínosné riešenia,
- ✓ uvádzať žiaka do intermediálnych a interdisciplinárnych vzťahov súčasnej kultúry.

Profil absolventa

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B):

- ✓ výtvarne vyjadruje svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- ✓ pracuje s líniou, farbou, tvarom,

- ✓ pomenuje farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný),
- ✓ slovné charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- ✓ rozlišuje organické a geometrické tvary, pomenuje kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu, stručne charakterizuje vytvorený artefakt,
- ✓ zvládne techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- ✓ zvládne techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- ✓ zvládne techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- ✓ zvládne jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), vytvorí novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- ✓ iniciatívne vyhľadáva rozmanité technicko-materiálové riešenia, výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy, výtvarne podľa fantázie reaguje na podnety vizuálnej reality,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia z hľadiska foriem, tém a námetov, slovné opíše videné výtvarné dielo, jeho druh,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...),
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reaguje na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- ✓ cieľavedome vyjadruje svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- ✓ cieľavedome pracuje s vyjadrovacími prostriedkami,
- ✓ cieľavedome pracuje so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- ✓ tvorivo spracúva vlastné koncepty zvoleným spôsobom,

- ✓ dokáže výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ✓ ovláda princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ✓ ovláda princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- ✓ proporčne správne nakreslí videný predmet, proporčne správne vymodeluje videný predmet,
- ✓ pozná hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, tendencie moderného umenia a architektúry,
- ✓ zvláda realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- ✓ dokáže svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- ✓ dokáže výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovizízie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- ✓ orientuje sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- ✓ pozná základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- ✓ slovne vyjadrí svoj výtvarný zámer, opíše videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- ✓ dokáže vyjadriť svoj názor na videné výtvarné dielo, je schopný rámcovo zaradiť výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- ✓ dokáže preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ je schopný samostatne tvoriť umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- ✓ dokáže výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,
- ✓ dokáže verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- ✓ vie verbálne zdôvodniť koncepciu i realizáciu svojho diela,
- ✓ dokáže získať si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- ✓ má aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- ✓ dokáže zdôvodniť svoje estetické názory,
- ✓ dokáže diskutovať o súčasnom umení.

14.5 ODBOR AUDIOVIZUÁLNEJ A MULTIMEDIÁLNEJ TVORBY

Charakteristika odboru audiovizuálnej a multimedialnej tvorby

Odbor audiovizuálnej a multimedialnej tvorby v základnom umeleckom vzdelávaní umožňuje žiakovi lepšie poznať a chápať pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovať a selektovane využívať médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie. Audiovizuálna a multimedialna tvorba v základnom umeleckom vzdelávaní je tak chápaná jednak ako prostriedok (nástroj) umeleckej tvorby, ktorý je možné využívať v rôznych umeleckých odboroch, jednak ako výsledok umeleckého procesu - hotový tvar umeleckého vyjadrenia. Cieľom výučby odboru audiovizuálnej a multimedialnej tvorby je podnieť reflexiu žiakov nad mediálnymi obsahmi, sproblematizovať, zvýšiť ich citlivosť na využívanie určitých obsahov, naučiť žiakov vytvoriť audiovizuálny a multimedialny produkt.

Poslaním odboru audiovizuálnej a multimedialnej tvorby je zamerať sa na výchovu k médiám, ich hodnotám a obsahom. Umožniť žiakovi aktívne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť. Aktívne zapojiť žiakov do komunikačného procesu pomocou médií a s médiami a k uplatneniu svojho vlastného kreatívneho potenciálu pomocou tvorby vlastných produktov a praktickej tvorivej mediálnej práce.

Základné umelecké vzdelávanie v odbore audiovizuálnej a multimedialnej tvorby v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií - súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre odbor audiovizuálnej a multimedialnej tvorby, ako aj pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Ciele umeleckého vzdelávania v odbore audiovizuálnej a multimedialnej tvorby:

- ✓ upevňovať kreatívne myslenie v oblasti audiovizie a multimédií,
- ✓ rozvíjať emočnú inteligenciu prostredníctvom audiovizuálnej a multimedialnej tvorby,
- ✓ budovať hodnotový systém žiaka v masmediálnej sfére,
- ✓ prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji audiovizie a multimédií,

- ✓ primerane veku rozvinúť mediálne kompetencie a kľúčové spôsobilosti v audiovizuálnej a multimedialnej tvorbe,
- ✓ vypestovať základ pre záujem o celoživotné vzdelávanie v masmediálnej sfére,
- ✓ viesť žiakov k vytvoreniu základnej dramaturgickej koncepcie spracovania témy pri rešpektovaní potrieb a možností prijímateľa,
- ✓ vybudovať základné zručnosti, nevyhnutné ku kvalitnému spracovaniu audiovizuálneho diela,
- ✓ naučiť žiakov analyzovať a reflektovať produkované audiovizuálne diela,
- ✓ naučiť žiakov komunikovať s rôznymi účastníkmi produkčného procesu (štábom, respondentmi, divákom).

Profil absolventa

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- ✓ má vybudované základné zručnosti tak, aby vedel vytvoriť jednoduché audiovizuálne dielo, spĺňajúce základné požiadavky na kvalitu diela z oblasti dramaturgickej, obrazovej, strihovej a zvukovej,
- ✓ je schopný vystupovať pred kamerou t.j. má vedieť prezentovať text mimo obrazu, uviesť príspevok, či voľne rozprávať pred kamerou,
- ✓ primerane veku chápe pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovať a selektovane využíva médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie,
- ✓ má upevnené základy pri práci s jednoduchou témou, selekciou informácií a ovláda tvorbu jednoduchého scenára a komentára,
- ✓ ovláda základy práce s digitálnymi audiovizuálnymi zariadeniami, prácu s počítačom, strihovými, zvukovými softvérmi a softvérmi pre tvorbu grafiky a animácie,
- ✓ je schopný logicky uvažovať, ovláda terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, je schopný, primerane veku, analyzovať a interpretovať informácie sprostredkované médiami a prehodnotiť ich účinok na seba, na diváka, poslucháča,
- ✓ ovláda technológiu umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami,

- ✓ je schopný tvoriť jednoduché diela pre tlačové, internetové, rozhlasové a televízne médiá upevnenú prácu so zložitejšou témou, selekciou informácií a ovláda tvorbu náročnejšieho scenára a komentára,
- ✓ ovláda prácu s digitálnym audiovizuálnymi zariadeniami, prácu s počítačom, strihovými, zvukovými softvérmi a softvérmi pre tvorbu grafiky a animácie,
- ✓ vie používať odborný jazyk, má základné teoretické poznatky z dejín filmu, tlače, rozhlasu a televízie, prostredníctvom ktorého komunikuje,
- ✓ je schopný logicky uvažovať, ovláda terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, je schopný analyzovať a interpretovať informácie sprostredkované médiami a prehodnotiť ich účinok na seba, na diváka, poslucháča,
- ✓ má prehľad o historickom vývoji médií, je schopný samostatne získavať, spracovať a vyhodnotiť informácie,
- ✓ ovláda techniku umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami,
- ✓ dokáže tvoriť pre tlačové, internetové, rozhlasové a televízne médiá,
- ✓ absolvent je dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení tvorivých problémov, cieľavedome, rozvážne a rozhodne konať,
- ✓ je schopný pracovať v tíme, vie sa aktívne podieľať na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, trvalo sa zaujímať o vývoj v oblasti masmédií, ovládať dôležité manuálne zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Je schopný v práci uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a tvorivú iniciatívu,
- ✓ pozná technologické princípy činnosti a obsluhu audiovizuálnych zariadení a systémov a problematiku technického spracovania programového materiálu,
- ✓ v oblasti programovej tvorby pozná súčasné umelecké smery v kinematografii i televízii a pozná hlavné zásady umelecko-tvorivej činnosti;
- ✓ je pripravený na ďalšie štúdium, najmä v študovanom a v príbuzných študijných odboroch.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ má vybudované základné zručnosti tak, aby vedel vytvoriť zložitejšie audiovizuálne dielo, spĺňajúce kritériá kladené na kvalitu tvorivého diela,
- ✓ má nadobudnuté zručnosti z oblasti dramaturgickej, obrazovej, strihovej a zvukovej, redaktorskej či moderátorskej,
- ✓ je schopný vystupovať pred kamerou,
- ✓ vie prezentovať text mimo obrazu i pred kamerou, kratšieho i väčšieho rozsahu,
- ✓ chápe pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovať, využívať médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie
- ✓ je schopný analýzy a kritického postoja k mediálnym produktom.

Štátny vzdelávací program vypracoval Štátny pedagogický ústav v Bratislave.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 4. februára 2015 pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0 pre základné umelecké školy s platnosťou od 1. septembra 2015.